

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор, проректор з організаційної роботи
Білоцерківського НАУ

Володимир МЕДАШКІВСЬКИЙ

2025 р.

пл. Соборна 8/1

м. Біла Церква, Київська область, 09117

e-mail: bnau-rectorat@btsau.edu.ua

**Наукове обґрунтування
лісогосподарських заходів в насадженнях на території
Парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення
«Томилівський»**

Відповідно до охоронного зобов'язання, Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Томилівський» загальною площею 2,8 га, у межах Томилівського лісництва квартал 77 виділ 20 площею 0,4 га; квартал 79 виділ 4 площею 2,4 га в адміністративних межах Білоцерківської територіальної громади Шкарівського старостинського округу Київської області, входить до складу природно-заповідного фонду України і охороняються як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання.

В 2023 році, Білоцерківським національним аграрним університетом розроблено ПРОЄКТ утримання та реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Томилівський» (Концепція).

Інвентаризація насаджень парку проведена восени 2023 року на площі 2,4 га. Встановлено, що на території парку знаходяться 2446 деревних рослин, з яких 596 дерев, 1843 кущі, а 7 рослин мають життєву форму дерево-кущ, всього виявлено 76 видів деревних рослин.

Враховуючи ПРОЄКТ утримання та реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Томилівський», Розділ IV «Проектні пропозиції щодо реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва» п. 1 Проведення санітарних рубань – видалення дерев та кущів, що віднесені до категорії V (сухостій) і категорії IV (суховершинні) та сильно заселені омелою білою – омела на стовбурі і на скелетних гілках дерев. В ході санітарної рубки, у відповідності до матеріалів відводу видаленню підлягають в кварталі 77 виділ 20 площею 0,4 га, 6 дерев, а саме: 1(Тюльпанове дерево); 1(Акація біла); 4(Береза повисла); 1(Дуб звичайний); 1(Акація біла), в кварталі 79 виділ 4 площею 2,4 га, 33 дерева, а саме: 5(Акація біла); 3(Береза повисла); 3(Катальпа звичайна); 9(Берест); 6(Горіх медвежий); 2(Клен гостролистий); 1(Туя); 1(Ялина європейська); 1(Черемха пізня). Всі видалені дерева будуть відновлені весною 2026 року у відповідності до ПРОЄКТУ утримання та

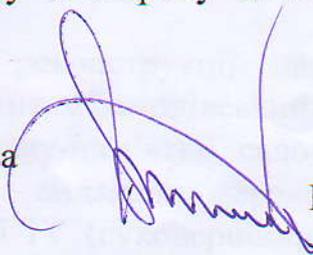
утримання та реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Томилівський» (Концепція).

Причиною відмирання стали несприятливі метеорологічні умови, що сформувалися протягом останніх років у зв'язку зі зростанням тривалості атмосферних посух, температурних аномалій і виникненням дефіциту ґрунтової вологи. В подальшому все це призвело до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників. Внаслідок їх інтенсивного живлення на ослаблених деревах та динамічного поширення лісопатологічна ситуація в навколишніх насадженнях критично погіршилася.

Вибіркові санітарні рубки дозволять вилучити свіжо-заселені стовбуровими шкідниками сухостійних дерев та їх групи. Їх проведення призведе до збільшення кількості органічної речовини та збільшення трофності ґрунтів і покращення умов кореневого живлення рослин азотними та фосфорними сполуками. При проведенні вибіркового санітарного рубок зменшиться повнота деревостану, зімкнутість крон дерев першого та другого ярусів, що, в свою чергу, збільшить сонячну інсоляцію поверхні ґрунту. Проведення комплексу заходів поліпшення санітарного стану лісів у вигляді вибіркового санітарного рубок сприятиме покращенню їх загального санітарного стану; стабілізації вологості ґрунту (за рахунок відновлення лісового середовища зі значним відпадом дерев); посиленню природного обігу речовин; покращенню кореневого живлення дерев на інших рослин; відновлення стабільності біологічного різноманіття екосистеми об'єктів ПЗФ та їх рівноваги.

Відтак, у насадженнях, де проводилося лісопатологічне обстеження з метою недопущення накопичення сухостійних та аварійних дерев, появи захаращеності, стовбурових шкідників та збудників хвороб лісу, а також, для запобігання виникнення екологічної катастрофи, травмування населення у зв'язку з падінням сухостійних дерев, перекриття доріг, рекомендовано провести вибірково санітарну рубку згідно з Санітарними правилами в лісах України, Закону України «Про природно-заповідний фонд» та чинного законодавства, що дозволить стабілізувати природні процеси та попередити сукцесійні зміни у заповідних ділянках лісу в сторону зникнення об'єктів охорони, заради яких він був створений.

Завідувач кафедри лісового господарства
Білоцерківського НАУ, д-р пед. наук, проф.

Василь ХРИК

Доцент кафедри лісового господарства
Білоцерківського НАУ, канд. біол. наук

Світлана ЛЕВАНДОВСЬКА